

Презентація на тему:

*«Суть поняття-
Глобалізація»*

Виконав
студент групи М-42
Філатов В'ячеслав

*Мета: * Розкрити сутність поняття «глобалізація та передумови виникнення процесу»: історичні, політичні, соціальні- головні інструменти глобалізації;*

** Проаналізувати головні зміни у світовій спільноті та пояснити головні тенденції глобалізації ;*

1. Сутність і основні етапи економічної глобалізації.

Глобалізація (від англ. “globe” – земна куля) – складний, багатогранний процес, який має безліч проявів та включає багато проблем. Саме це робить проблематичним дати єдине, однозначно сформульоване визначення глобалізації, яке б охопило всі сторони цього вкрай складного явища, що має планетарні масштаби.

Існують
такі
визначення:

Глобалізація

Тривалий процес інтеграції національних економік світу з метою розв’язання глобальних проблем людства.

Складне явище взаємозалежності економік, що виникає у зв’язку з обміном товарів і послуг та потоками капіталів.

Сукупність викликів і проблем сьогодення.

Глобалізація – процес, завдяки якому досягнення, рішення і діяльність людей в одній частині земної кулі справляють значний вплив на окремих людей і їхні спільноти в усіх частинах світу.

**Глобалізація як світове
явище
характеризується
такими ознаками:**

**У
макроекономічній
сфері передбачас:**

- лібералізацію господарського життя;
- зняття торговельних та інвестиційних бар'єрів;
- створення спільних економічних просторів.

**Мікроекономічний
аспект**

Проявляється у розміщенні діяльності підприємства за межі внутрішнього ринку. При цьому, як правило, застосовується глобальна ділова стратегія, що спирається на можливості МПП, переваги великомасштабного виробництва.

Рівні глобалізації

1

- Глобалізація на рівні окремої країни.

2

- галузевий зріст глобалізації

3

- глобалізація на рівні підприємства

Теорія економічної глобалізації.

1

2

3

Концепція
« межі зростання »

Концепція
« сталого розвитку »

Концепція
« універсального
еволюціонізму »

Концепція
« мітозу біосфер »

Концепція
« світ-системного
аналізу »

Концепція
« контрольованого
глобального розвитку »

4

5

*Концепція
«Межі
зростання»*

Проблема меж економічного зростання є основною ідеєю тематики доповідей Римського клубу. Практичним результатом досліджень в рамках цієї концепції були спроби моделювання світової економічної динаміки. При цьому за змінні бралися п'ять величин: населення, капіталовкладення, виробництво продовольства, використання не відновлюваних ресурсів, забруднення природного навколишнього середовища. Цільова функція визначається робочою гіпотезою про дисфункціональність глобальної системи.

*Концепція
«Сталого
розвитку»*

Дотримуючись ідеї про існування планетарних меж економічного зростання, автори її вважають, що критичний поріг сталого зростання світової спільноти уже подоланий, тому що людство споживає значно більше ресурсів, ніж дозволяють закони стабільного функціонування глобальних екосистем. Необхідно, стверджують вони, зупинити глобальний демографічний вибух у країнах, що розвиваються і піддати критиці концепції економічного зростання західного типу. Обмеженість цієї концепції полягає у її економічному ухилі.

*Концепція
«Універсального
еволюціонізму»*

Дана концепція розвивається на базі ноосферного вчення В.Вернадського. В ній піддаються критиці ідеї, сформульовані «Римським клубом». Глобальна природа розглядається як само організована система. Прибічники цієї концепції закликають враховувати реакцію біосфери на процеси глобального розвитку. Спільний розвиток світової людської спільноти і біосфери може бути цілеспрямованим, взаємоузгодженим і ефективним. В результаті конструктивної коеволюції може сформуватися ноосферна цивілізація, що відкриває шлях до розвитку нової якості.

Концепція

«Мітозу біосфер»

Ця концепція розглядає ноосферу як гармонійний синтез біосфери і техносфери. Під техносферою розуміють «глобатех» - тип нової культури, яка охоплює весь планетарний ринок. Експансія «глобатеху» в Космос означає досягнення певної економічної рівноваги за умови виходу за межі земної біосфери. Це є підставою перетворення ноосфери на важливий фактор еволюції Всесвіту.

Концепція

«Світ-системного аналізу»

Розглядає розвиток економік, історію систем і цивілізації. Криза капіталістичної світ-системи кінця 20 ст. трактується як перехід до пост капіталістичної системи. Капіталістична світ-система розглядається як перша історична форма глобальної системи, яка безупинно розвивається у взаємодії ядра (капіталістичної метрополії), напівпериферії і периферії світу.

Концепція

«Контрольованого глобального розвитку»

Обґрунтовує створення системи моделей альтернативного глобального розвитку і рекомендацій щодо вибору оптимальних систем управління цим розвитком. Перехід до інформаційного суспільства розглядається як магістральний шлях вирішення глобальних проблем .

Підходи стосовно етапів розвитку економічної глобалізації:

Глобалізація розпочалася ще до періоду великих географічних відкриттів у формі мляво плинної глобалізації. До середини XIX ст. глобалізація переходить у стадію повільного прогресування, коли формується світовий ринок, розвивається МПП, вимальовується профіль спеціалізації окремих країн. Наступний етап (середина XIX ст. – 80-ті роки XX ст.) дістав назву структурної глобалізації, що пов'язано з економічним переділом світу, розпадом світового господарства. Нарешті, послідовна форма глобалізації розвивається в умовах єдиного ринкового світового господарства.

I підхід

II підхід

Пов'язує генезис глобалізації з останньою чвертю XX ст., коли вона стає визначальним фактором як національного, так і міжнародного розвитку, перетворює на домінуючу тенденцію світогосподарських процесів. Так, наприклад, можна навести приклад періодизації, яку пропонують учені А.Подберьозкін, Ю.Булатов.

ПЕРШИЙ ПЕРІОД (1945-1975 рр.) — перші передумови виникнення глобальних проблем чи початок процесу глобалізації. Друга світова війна стала по суті справою першою глобальною війною, в яку в тому чи іншому ступені виявилися втягнені всі континенти. Відразу ж після війни була створена глобальна міжнародна організація — ООН. У ці ж роки стала руйнуватися колоніальна система, і виник комплекс соціально-економічних проблем незалежних держав, що розвиваються. У ці ж роки процеси НТР, у т.ч. зв'язку та інформації, не тільки сформувалися, але і стали впливовим політичним і економічним фактором. Так, ще на початку 40-х років ХХ ст. В.І. Вернадський спрогнозував появу ноосфери, як «сфери розуму», тобто появу принципово нового фактора, що впливає на розвиток людської цивілізації. Можна сказати, таким чином, що перший період формування глобальних процесів припав на третю чверть ХХ ст.

Етапи розвитку економічної глобалізації

ТРЕТІЙ ПЕРІОД глобалізації (з кінця 90-х років ХХ ст.) має істотні особливості. По-перше, досягнення НТР у сферах інформатики і зв'язку, розвитку міжнародних контактів, особливо бурхливий розвиток Internet, привело до створення глобального світового співтовариства, коли національні кордони все більше стають умовностями, оскільки збереження закритих, авторитарних суспільств, обмеження передачі знань, інформації і пересувань людей стають практично неможливими. По-друге, очевидне зростання впливу США — не тільки політичного, економічного, фінансового, але й інформаційного, технологічного, усвідомлене прагнення використовувати цей вплив відповідно до національних інтересів і цінностей. По-третє, багато націй і держав справедливо знайшли в процесах глобалізації явну загрозу своєму розвитку, навіть існуванню. Іншими словами, відбулася серйозна переоцінка, коли ці процеси стали сприйматися в т.ч. і винятково з негативними характеристиками.

ДРУГИЙ ПЕРІОД (1970-1990 рр.) можна охарактеризувати, як перехід процесів глобалізації у формально визнаний світовим співтовариством стан, коли “раптом” людство постало перед комплексом глобальних проблем, назвало їх і почало перші боязкі спроби їхнього вирішення, наприклад, у сфері міжнародної безпеки, допомоги країнам, що розвиваються, економічного і гуманітарного співробітництва

2. Глобальні проблеми світового господарства та їх аналіз.

Глобальні проблеми – це складний комплекс проблем, який виникає на межі зіткнення взаємин суспільства, людини і природи.

Проблеми класифікуються як глобальні за умов, що вони:

- Мають загальносвітовий або міжрегіональний характер;
- Загрожують життю усього людства або викликають регрес в умовах життя всього людства;
- Потребують невідкладних заходів та рішучих колективних дій світового співтовариства.

За такими ознаками до глобальних проблем відносять:

1) Збереження миру та запобігання регіональним конфліктам;

2) охорона природного навколишнього середовища;

3) надійне забезпечення людства продовольством, сировиною і енергією;

4) подолання соціально-економічного відставання багатьох країн світу;

5) освоєння Космосу та Світового океану;

6) забезпечення розвитку людини та її майбутнього;

7) скорочення зон бідності, голоду і хвороб.

До основних факторів, що сприяли виникненню глобальних проблем, можна віднести:

Демографічний вибух (швидке зростання чисельності населення, яке до того ж характеризується нерівномірністю по регіонах світу й окремих країнах);

Постійне нарощування промислового і сільськогосподарського виробництва;

Збільшення обсягу видобування корисних копалин;

Житлове, промислове будівництво, прокладання нових транспортних магістралей і комунікацій;

Забруднення навколишнього середовища тощо.

Причинами цих явищ є:

Нерегульований приріст населення в багатьох країнах світу;

Низький рівень впровадження ресурсо- та енергозберігаючих виробництв;

Незначне використання екологічно чистих технологій;

Швидка урбанізація населення зі стрімким зростанням міських агломерацій і створенням гігантських мегаполісів, що супроводжується скороченням сільськогосподарських угідь, лісів, бурхливою автомобілізацією, мілітаризацією економіки окремих країн;

Неефективна регіональна економічна політика як на макро-, так і на макрорівнях.

3. Основні форми економічної глобалізації.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСІВ.

Глобалізація фінансової системи охоплює інтернаціоналізацію трьох складових: - внутрішніх валют – міжнародні ринки валют (переважно у формі євровалюти) почали розвиватися в 1973 р. у зв'язку із запровадженням плаваючих курсів. Євровалюти були банківськими депозитами, на які поширювалося внутрішнє банківське законодавство.

- ПРЯМІ ЗАРУБІЖНІ ІНВЕСТИЦІЇ.

Нині на США, Канаду, ЄС і Східну Азію припадає 80% прямих зарубіжних інвестицій

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ.

У результаті телекомунікаційної революції президент компанії може знаходитись у Франції, а підлеглі (програмісти, клерки, комп'ютерні оператори тощо) – в Україні.

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ.

ТНК сприяють розвитку виробництва й експорту країн, у яких відбувається їхня діяльність. Наприклад, наприкінці ХХ ст. іноземні компанії працевлаштували 45% робочої сили Сінгапуру, забезпечували 63% обсягу виробництва обробної промисловості та 90% експорту її продукції. У Зімбабве ТНК забезпечували 71% обсягу промислового виробництва, а в Аргентині – 35% продукції обробної промисловості.

МІЖНАРОДНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА.

Окрім поняття «міжнародна спеціалізація виробництва» вживають і такі: «географічний поділ праці», «територіальний поділ праці», «міжнародний географічний поділ праці», зокрема в англ. мові є поняття «international division of labour».

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ.

В 1975 р. було засновано Всесвітню туристичну організацію (ВТО) (її штаб-квартира розміщується у Мадриді, Іспанія), нині у ній представлені туристичні організації понад 120 країн світу. ООН надала ВТО статус міжурядової. Однією з передумов розвитку міжнародного туризму є прогрес світового транспорту, без якого туризм практично неможливий.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТРЕТИННОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.

Нинішня міжнародна торгівля не обмежується торгівлею товарами, які можна відчуті і побачити. Британський журнал Economist якось написав, що послуга – це те, що у процесі купівлі-продажу не зможе впасти й ударити по носі. Невпинно збільшується торгівля послугами, темпи зростання якої перевищують темпи зростання міжнародної товарної торгівлі. Третинний сектор охоплює консультаційні послуги у сфері права та підприємництва, аудиту і бухгалтерії, реклами, комп'ютерної справи. Також туризм, навчання іноземних студентів, розважальний бізнес тощо.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.

Протягом останніх 10 років на планеті було знищено четверту частину оброблювальних площ і дві третини лісів. Ситуація навколо планетарної води, повітря, флори і фауни загострюється й далі. Людство інтенсивно споживає природні ресурси і високими темпами забруднює навколишнє середовище. Існує реальна загроза того, що економічний розвиток Землі може припинитися в результаті: зменшення притоку енергоносіїв; обмеження ресурсів; деградація довкілля.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ.

МЕІ- об'єктивний, усвідомлений, спрямований процес зближення, взаємоприспосовування, зрощування національних господарських систем у єдиний економічний комплекс, який володіє потенціалом саморегулювання і саморозвитку.

- **Висновки**

- Слід зазначити неоднозначність процесів світової глобалізації , змістом яких є втілення в усіх країнах незначної кількості єдиних системо утворювальних цивілізаційних чинників. Проте відомо, що один з найуніверсальніших законів світобуття є зростання значущості індивідуальності та різноманітності елементів будь-якої системи, в тому числі й соціальної. Без цієї важливої умови система втрачає здатність до адаптації та розвитку. Як справедливо зазначають В. Кузьменко та О. Романчук, якщо у системі починають переважати процеси одноманітності , а тим більше якщо це супроводжується збільшенням розмірів системи , то вона швидко деградує , перетворюючись на ретросистему.
- Суверенна Україна , лише інтегрувавши у світову економіку, зможе активно користуватися позитивними надбаннями людської цивілізації. Цей прогресивний процес має забезпечити не асиміляцію елементів виробничих відносин підприємництва з пануванням інтересів капіталу, а соціальну спрямованість сучасного розвиненого ринкового господарства, з одного боку, та досягнень у розвитку продуктивних сил – з іншого. Йдеться про позитивне засвоєння нашим суспільством тих прогресивних надбань , що має сучасне західне суспільство. Це позбавляє нас необхідності дублювати крок за кроком шлях, що його пройшла ринкова система, і створює передумови суттєвого прискорення нашого суспільно- історичного прогресу. Звичайно , йдеться лише про існуючі можливості. Процеси, що розвиваються у суспільному житті України, ще не набули визначеності. Вони потребують належного суспільного осмислення з урахуванням об'єктивних передумов , що формуються на основі загальноцивілізаційного прогресу.

Дякую за увагу!